

Michaela's Music House Gwendolyn Masin

Michaela is een meisje van vier jaar dat dolgraag op vioolles wil. Haar moeder vindt een geschikte leraar en dit boek vertelt over haar avonturen tijdens de eerste twee jaren vioolles. Niet echt hoor: Michaela is een fictieve leerling, maar Gwendolyn Masin kiest voor deze vorm van vertellen en het resulteert in een grappige, levendige manier om haar ervaringen met zeer jonge leerlingen aan ons door te geven.

Verbeeldingskracht

Zelf heb ik ook ervaring met het werken met jonge leerlingen, al zijn die vaak net iets ouder: vijf of zes jaar. Het is altijd weer inspirerend om over de aanpak van anderen te horen en ik heb het boek van Gwendolyn Masin met veel plezier gelezen. Er komen oefeningen in het boek voor die voor mij totaal nieuw zijn en die me soms verbazen.

Wat te denken van *kruivagentje* spelen: de leerling loopt op de handen, de docent of ouder pakt de voeten vast. Dit is om de armen sterker te maken, ze moeten immers bij het vioolspelen enige tijd omhoog gehouden worden. Ik had hier echt nooit aan gedacht maar je kunt er natuurlijk wel veel lol mee hebben tussendoor als huisverkopdracht. Deze jonge kinderen hebben immers vaak moeite lang stil te staan! Gwendolyn laat ook jongleren met bonenzakjes, eerst met een, dan met twee en als dat lukt met drie. Dit is vast goed voor de coördinatie en ook weer leuk als huisverkopdracht. Ook vertelt ze dat op de rug liggen spelen goed is, zo gaan positiewisseloefeningen bijvoorbeeld veel gemakkelijker! Docenten kunnen dus nieuwe ideeetjes opdoen uit dit boek. De titel van het boek Michaela's Music House wordt duidelijk in les 17. Hier staat een afbeelding van een huis in vier kleuren en met dit plaatje in haar hoofd zal Michaela de noten van de diverse snaren leren lezen uit de notenbalk zonder nog de kleuren onder de noten te vermelden.

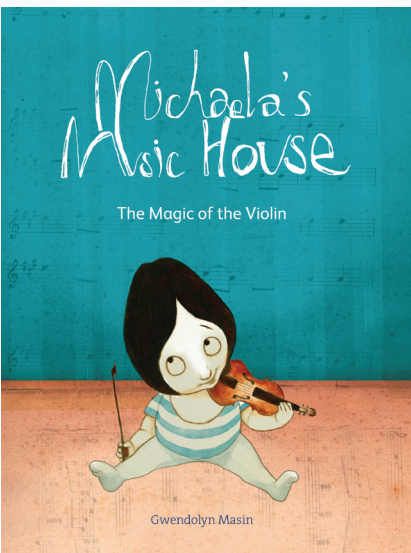
Echter, de meeste van de oefeningen die in het boek zijn beschreven zijn de bekende basisoefeningen die in de vioolwereld circuleren. Het aapje dat in de boom klimt, de wipwap, de klopoefeningen voor de vingers van de linkerhand, vibrato oefeningen enzovoort: Gwendolyn legt ze net wat anders uit, maar de belangrijkste aanvulling die zij mijns inziens geeft is dat ze de oefeningen brengt als spelletjes die het kind leuk vindt om te doen en bij elke oefening een verhaaltje heeft, het uitlegt op zo'n manier dat het voor het kind te begrijpen is en het doel er van vertelt. Als er een probleem of stagnatie ontstaat zoekt ze naar een oplossing in de vorm van een spelletje, een verhaaltje of een beeld. Het sterkste punt en ook het nieuwe van haar boek vind ik haar verbeeldingskracht, de manier waarop ze inspeelt op de belevings- en fantasiewereld van een peuter.

Verhaaltjes

In de eerste les bijvoorbeeld als Michaela trots met haar viooltje binnen komt, vertelt de leraar een verhaal over de vioolbouwer die deze viool gemaakt heeft. Dan mag Michaela een naam bedenken voor haar viool en de leraar leert haar hoe ze goed voor haar 'baby' kan zorgen. De stem-schroeven zijn de 'oren' die luisteren of de snaren goed gestemd zijn, de krul is het hoofd en de F-gaten zijn de mond waar het geluid uit komt. Meneer strijkstok moet altijd ontspannen worden als hij gaat slapen in de kist en aangespannen als hij wakker wordt en gaat spelen. Maar voor hij gaat spelen krijgt hij een ontbijtje van hars. Bij alles wat vervolgens geleerd wordt zijn op deze manier verhaaltjes bedacht die het kind aanspreken. Als iets niet lukt wordt er weer een ander verhaaltje en een oefening aangereikt. Zo wordt er regelmatig de hulp van een elfje ingeroepen. De dikke elf springt bijvoorbeeld in als een kind vergeet een mooie volle toon te maken: die gaat dan met haar achterwerk midden op de strijkstok zitten zodat het hout lekker naar het haar doorzakt. De 'lollipop lady' schiet te hulp als Michaela in de war raakt bij het wisselen van snaren, deze vriendelijke klaar-over mevrouw helpt haar steeds eerst op de nieuwe snaar klaar te gaan staan. Zo is er ook een geduld-elf die de leerling helpt doorzetten en geduld hebben als het leerproces even taai is en ze herinnert Michaela wanneer zij gefrustreerd raakt bij het studeren van de volgens haar 'moeilijke en saaie' oefeningen uit Sandor aan de leuke stukjes verderop in het boek. Bij het eerste deel van het concertino van Küchler wordt een verhaal bedacht van een wandeling op zondagmiddag in de bossen. En om te oefenen in het voorspelen voor publiek speelt Michaela haar stuk eerst voor haar knuffels.

Fun classes

Gwendolyn begint met jonge leerlingen altijd met 'fun classes'. Dit zijn groeplessen voor kinderen tussen de drie en zes jaar oud die wekelijks plaats vinden en een half uur duren. Tijdens deze lessen wordt veel gezongen, en dan volgens het Kodaly systeem met do-re-mi en een handgebaar bij elke toon, het innerlijk gehoor wordt ontwikkeld. Kinderen leren op een speelse wijze intervallen herkennen. Er worden ritmes geleerd (ta, titi...), kinderen leren deze

ritmes herkennen, lezen en zelf noteren. Verder wordt er veel bewogen en worden er spelletjes gedaan. Deze lessen zijn zonder viool – de idee is dat kinderen over muziek leren en muziek benaderen op een speelse manier. Daarnaast komt er dan de wekelijkse individuele les van dertig minuten. Hierbij is een ouder aanwezig. Er wordt duidelijk uitgelegd wat er verwacht wordt dat er iedere dag thuis gedaan wordt en soms wordt er een studieschema meegegeven. Vanaf zes jaar stappen de leerlingen vanuit de fun classes meestal over naar ensembleklasjes.

Boeken tijdens de lessen gebruikt

Gwendolyn pleit voor de lesmethode van Sandor (Violin tutor boek deel 1) en verder de etudes van Pracht, Tunes for my violin van Eleanor Murray en Phyllis Tate en het concertje van Küchler opus 11. Gwendolyn vindt de methode van Sandor prima voldoen voor kinderen van deze tijd. Sommige melodietjes zijn tijdloos, elk kind dat haar fun class binnenstapt kent bijvoorbeeld het liedje "Twinkle, Twinkle Little Star". In het boek van Sandor zijn de eerste oefeningen met vingers op de snaren, voor de losse snaren fase heeft Gwendolyn dan zelf stukjes opgeschreven voor de kinderen, meestal zijn dit losse snaren begeleidingen van liedjes die de kinderen al kennen of die ze kunnen zingen. Ze is een tegenstander van het gebruik van cd's in de lespraktijk: het verdient haar voorkeur vanaf het begin het innerlijk gehoor van het kind te stimuleren en niet vanuit imitatie te werken, het is beter kinderen niet afhankelijk te laten worden van iets van buitenaf.

Ook is ze er een voorstander van meteen te beginnen met van blad lezen. In het begin wordt de leerling even geholpen door vier kleuren bij de snaren en vingerzetting boven de noten, maar al snel kan dit achterwege blijven en leest de leerling zelfstandig (meestal binnen vijf maanden) de bladmuziek. Ze heeft gezien dat methodes waarbij kinderen lang 'geholpen' worden met kleurtjes of te veel vingerzettingen of andere notatiesystemen hiervan afhankelijk worden en later problemen met het lezen houden. Groter notenschrift in het begin, zoals je in de methodes van bijvoorbeeld Sassmannshaus en Fröhliche Violine ziet vind ze ook niet nodig: kinderen zijn niet bijziend en de overstap naar het normale formaat is dan juist vaak lastig.

De kinderen in Engelssprekende landen zijn al vertrouwd met het systeem van Kodaly. In 1980 is het muziekonderwijs aan de basis hier groots opgezet met een methode die veel van de uitgangspunten van Kodaly methode bevat. Dit werd geïntroduceerd op alle kleuterscholen van Ierland, Engeland en de USA. De overheden subsidieerden deze projecten en er werden docenten naar Keskemet in Hongarije gestuurd om cursussen te kunnen volgen.

Het boek

In het boek volgen we Michaela tijdens haar eerste twee jaar op vioolles. Het begint bij de eerste les wanneer ze ruim vier jaar is, het uitpakken en verkennen van de viool, tot haar optreden met het concertje van Küchler. (Ze is dan ruim zes, zit in groep drie, maakt al een aardige toon en speelt al vrij zuiver, kent de vingerstanden met de hoge tweede vinger en die met de lage tweede vinger, ze zingt haar liedjes van blad en als ze bijna twee jaar les heeft leert ze ook de echte notennamen, ze heeft haar eerste vibrato-oefeningen en positiewisseloefeningen al gehad. Ze is in Sandor op bladzijde 16, in Murray bij liedje 10, heeft de eerste etude van Pracht gespeeld en is de laatste weken bezig met het eerste deel van Küchler – wat dus best een grote sprong is).

Het boek is mooi vorm gegeven, het is kleurrijk en er is veel zorg besteed aan de tekeningen, foto's en kalligrafie (hiervoor zijn drie verschillende personen gevraagd). Het boek is bedoeld voor ouders van jonge leerlingen, het brengt hen in contact met de wereld van de viool en de oefeningen die hun kinderen geacht worden te doen worden uitgelegd. In de kantlijn staat af en toe extra uitleg voor ouders die zelf niet muzikaal onderlegd zijn. Het boek is ook bedoeld voor docenten die met deze jongste leerlingen werken of willen gaan werken, het brengt hen op ideeën. En het boek is natuurlijk ook geschreven voor die jonge leerlingen. Ik stel me hierbij voor dat je thuis datgene wat in de lessen behandeld is nog eens voor kunt lezen, de verhaaltjes er bij vertellen, de plaatjes en foto's bekijken.

Gwendolyn Masin

Gwendolyn Masin is in Amsterdam geboren. Haar ouders zijn allebei violist/viooldocent en ook de generaties daarvoor waren er veel pianodocenten in haar familie.

Toen Gwendolyn drie was begon ze met piano spelen. Toen ze vijf was ging ze op vioolles bij Coosje Wijzenbeek. Het gezin verhuisde een jaar later naar Zuid Afrika. Haar moeder richtte in Kaapstad de Kodaly muziekschool op. Vijf jaar later verhuisde het gezin naar Dublin waar haar moeder in 1988 de Young European Strings School of Music oprichtte en haar vader Professor werd aan Dublin's College of Music. Gwendolyn heeft behalve van haar ouders les gehad van onder anderen Herman Krebbers, Ana Chumachenco en Zakhar Bron. Ze treedt graag op en is een veelgevraagd soliste. Als tiener had ze al 800 concerten op haar naam staan. Echter, ze is ook altijd al zeer geïnteresseerd in het doorgronden van de mechanismen die ten grondslag liggen aan de viooltechniek en vanaf haar twaalfde gaat ze niet op reis zonder haar notitieboekje waarin ze haar eigen invallen en dat wat ze hier en daar opvangt te noteren. Vanaf haar zestiende geeft ze vioolles. Toen ze 21 was schreef ze de eerste versie van Michaela's Music House, en nu, enkele jaren later heeft ze het afgerond en laten uitgeven.

Op de website die onderaan dit artikel vermeld is kun je meer te weten komen over het boek en er zelfs in bladeren zodat je een goede indruk krijgt.

Michaela's Music House,
The Magic of the Violin
Gwendolyn Masin
Uitgeverij Müller & Schade, Bern
Verkrijgbaar bij Broekmans en van Poppels,
B.V. Amsterdam
Prijz €53,95

www.gwendolynmasin.com
www.michaelasmusichouse.com